

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Egész évre ----- 8 korona	Felelős szerkesztő:	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Félévre ----- 4 "	SZILASSY ZOLTÁN	BUDAPEST,
Negyedévre ----- 2 "	a Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetségének titkára	IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).
Egyes szám ára 16 fillér.		

Nemzetközi tanácskozmány a párbaj ellen.

A múlt hetekben Budapesten a világ minden részéből összesereglettek azok az emberbarátok, akik módját keresik annak, hogy a páros viaskodás, ez az ököljog

zérei közt az első Dessewffy Arisztid, a képviselőház elnöki tanácsosa. A mai képünkön bemutatjuk a tanácskozás vezetőit, akik a Nemzeti Múzeum dísztermében

korából visszamaradt gyarló emberi szokás eltiltassék az államok törvényhozásai által. Több napig tartott ez a nemzetközi tanácskozás, melynek magyarországi ve-

tanácskoztak. A képen az első sorban Suttner Berta bárónő és Bourbon hercegné ülnek, a hölgyek mellett pedig Bourbon herceg, a nemzetközi párbajellenes szövetség elnöke

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 33 év óta

MAUTHNER ÖDÖN os. és kir. udv. szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A gazdasági népoktatásról a vallás- és közoktatásügyi miniszter javaslata.

Az adóreform, nevezetesen:

A földadókataszter kiigazításáról és a földadó százaléknak megállapításáról a pénzügyminiszter törvényjavaslata.

A házadóról a pénzügyminiszter törvényjavaslata.

A tőkekamat és járadékadóról a pénzügyminiszter törvényjavaslata.

Az általános kereseti adóról a pénzügyminiszter törvényjavaslata.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adójáról a pénzügyminiszter törvényjavaslata.

A jövedelemadóról a pénzügyminiszter törvényjavaslata.

A közszolgáltatások egyesített kezeléséről a pénzügyminiszter javaslata.

A kivándorlásról a belügyminiszter javaslata.

Az állami számvitelről szóló 1897:XX. t.-c. 85. §-ának módosításáról a miniszterelnök javaslata.

Ezeket a javaslatokat kívül a Ház előtt van és az őszi ülészakra marad a miniszteri jelentéseknek, a kérvényeknek, mentelmi ügyeknek és zárszámadásoknak egész sora. Október végén ül össze a delegáció is, melyet megelőzőleg beterjesztik a jövő évi költségvetést és a választói reformra vonatkozó nagyjelentőségű törvényjavaslatot is. Munkája tehát lesz őszzel is a parlamentnek és valóban igen fontos, hogy most, a nyári szünet előtt, e javaslatokból annyit intézzon el a Ház, amennyit csak lehet.

Egyházkerületi közgyűlés.

A dunamelléki református egyházkerület kedden kezdte meg közgyűlését Darányi Ignác főgondnok és Baksay Sándor püspök elnöklésével. A közgyűlésen a többi közt jelen voltak: Degenfeld Lajos gróf, Teleki József gróf, Vécsey Tamás, Szilassy Aladár, Puky Gyula, Szilády Áron, Petri Elek, Szabó József dr. és mások. Baksay püspök imádsága után Darányi Ignác főgondnok üdvözölte a kerületi közgyűlés tagjait, majd a megjelent tagokat igazolták. Ezután Bernáth István kerületi aljegyző letette a hivatali esküt, mire a főgondnok meleg szavakkal köszöntötte az aljegyzőt. Koncz Imre esperes szólalt föl ezután. Megemlítette, hogy Darányi Ignác, a kerület főgondnoka, nemrégiben töltötte be miniszterségének tizedik évfordulóját. A kerületi közgyűlés nevében megragadja most az alkalmat, hogy a jubileumi ünnepeken megjelent számos testülethez az egyházkerület meleg jókívánságait is hozzáfűzze.

Kívánja, hogy Darányi még sokáig tölthesse be munkakedvben és jó erőben a miniszteri széket. Darányi Ignác megköszönte a szíves üdvözlést. Beszédében a többi közt ezt mondta:

A kerületben levő lelkészek és tanítók, úgymond, közvetlen érintkezésben vannak a tősgyökeres magyar néppel. Vezessék ezt a népet ne csak az egyháziakban, hanem a világiakban is. Századunk a szociális munka jelében indult meg. Akik e munka jelentőségét megértik, azok fönn fognak maradni, akik nem értik meg, el fognak pusztulni. A gyöngéket egyesíteni kell, hogy a nagy gazdasági küzdelemben helyüket megállhassák. Ebben a szociális munkában is kéri az egyházkerület támogatását. A lelkes éljenzéssel kísért beszéd után Ádám Kálmán egyházi főjegyző Koncz Imrét, a kerület legidősebb esperesét üdvözölte abból az alkalomból, hogy ő felsége a királyi tanácsosi címmel tüntette ki. Az üdvözlést Koncz esperes meghiúsítottan köszönte meg. Baksay püspök indítványára mind a két üdvözlést a gyűlés jegyzőkönyvében örökítették meg. Ezután a bizottsági ülések idejét állapította meg az elnökség. A napirendre terve, Ádám Kálmán főjegyző néhány kisebb jelentőségű miniszteri leíratot mutatott be; Szabó József dr. a gazdasági bizottság, Bilkey Pap István teológiai igazgató pedig a teológiai választmány jelentését ismertette. A közgyűlés a jelentéseket s a bennük foglalt javaslatokat magáévá tette. A közgyűlést, amely előreláthatólag két három napig fog tartani, holnap délelőtt folytatják.

Mi hír a külföldön?

Vita az olasz határ megerősítése felől.

Az olasz képviselőház minapi ülésén a vasuti javaslat tárgyalása során éles és érdekes vita támadt. Pelissent képviselő a szükséges keleti határvédelem szempontjából elégtelennek mondta a javaslatot s sürgetie az ostiglia-legnanói és montagna-trevisói vonal kiépítését is. Aki az építés ellen van — úgymond — az hazája ellen van. Ha a vezérkari főnök e vonalak fontosságát nem ismerik fel, úgy súlyos tévedést követ el. Felemlíti, hogy Baldissera tábornok is szükségesnek tartja e vonalak kiépítését, pedig az ért hozzá. A keleti határnak nemcsak erődívenyekre, hanem jó vasútvonalakra is van szüksége. Ausztriának mozgóvonal esetén hat vasútvonal áll rendelkezésére, Olaszországnak pedig csak három. Ezek nem elégségesek. Meg kell építeni a montagna-trevisói középvezetést és a monfelic-mestrei vonalat is, hogy idejekorán meg lehessen szállni a megerősített velencei tábornok, Felissent

AJÁNLJUK nagyobb szőlőbirtokosoknak tökéletesített

magyar fogatos szőlőpermetezőinket,

melyekkel **nagy munkaerő és anyagmegtakarítás** érhető el. Most megjelent tavaszi, szőlőmivelés árjegyzékünket, **szőlővédekezési gépek, permetező stb. anyagokról** kívánatra bementve megküldjük.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

BUDAPEST, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

azt kívánja, hogy Olaszország nyugodtan tekinthessen a jövő elé.

Összeesküvés a portugál királyi család ellen.

Londonba Lisszabonból az a hír érkezett, hogy ott ismét összeesküvést fedeztek fel, mely a királyi család élete ellen irányult. A rendőrség adatai szerint a merényletet bombával akarták elkövetni és pedig e hó 18-án, Úrnapján, amikor az egész királyi család az Estrella-templomba szokott menni, hogy résztvegyen az ünnepi misén és körmeneten. Állítólag Mánuel királyt, Amália özvegy királynét, Mária Pia anyakirálynét és Alfonzó herceget, a király öcsését akarták meggyilkolni. De tekintünk át Lajtántúltra is!

Az osztrák képviselőházból.

A képviselőház ülésén a költségvetés folytatólagos tárgyalása során Ábrahám tagadja, hogy a tiroli parasz-
tok a Wahrmund-ügy miatt fölzudultak. Az egész moz-
galmat a keresztényszocialisták mesterséges eszközökkel
szították. Az ülés végén Sternberg rámutat a parlament
előtt lefolyt diáktüntetésre és a diákság gyalázására
és intézkedéseket követel a hasonló támadások meg-
akadályozására. Az elnök kijelentette, hogy a népkép-
viseletben mindenkinek jogában áll véleményét elő-
terjeszteni, másrészt pedig a népképviselőt íránt
tisztelettel teljesen kell viselkednie minden állampolgár-
nak és így a diákoknak is. Sohasem fogja tűrni, hogy
a Ház tanácskozásait kívülről valamiképpen megzavarják.

Özv. Damjanichné ünneplése.

Egy csodás jellemű, aranyszívű, áldott lelkű nagy-
asszony él itt közöttünk, aki fölött csaknem hatvan
évvel ezelőtt megállott az idő órája s nála még ma is
1849 október 6-ikát mutat. Ez a nagyasszony Damja-
nich János özvegye: Csernovics Emília. Ő már csak
az emlékeknek, a kegyeletnek és a jótékonyágnak él.
Nem gyűlöl, de nem felejt. Nem átkozódik, de meg-
bocsátani sem tud. A szívében csak egy kép van, a
hősök hőseé, aki meghalt férfikora delén, mint a sza-
badságharc legendás hőroza. Nem ott halt meg a dicső-
ség, a hadi becsület piros virágú mezején, hanem a
vesztőhelyen, ahol kilenced magával halt meg a szabad-
ság kereszfáján: a bitón. Ott volt e rettenő napon
Damjanichné. Nem feküdt betegen az izgalomtól, mint
Vécseyné. A lelke erős volt. Az utolsóelőtti napon el-
búcsúzott az urától. Ez átadta neki megható imáját,
amit maga írt a börtönben. Sírva ölelték meg egymást
és Damjanich ezt sóhajtotta a halál küszöbén:

— Légy erős, Emiliám.

És Damjanichné erős volt, mint Zrinyi Ilona. Nem

is hasonlítható máshová a magyar történelemben. Ő a
huszadik század Zrinyi Ilonája. Aki a fájdalom viharát
oly csodás lelki megnyugvással tudta visszaverni, mint
ő, az nagy és fenséges jellem. Kossuth Lajos nyolc-
vanadik születésnapja alkalmából arcképét küldte el
neki eme sajátkezű írással: „A legnagyobb magyar
asszonynak. Kossuth Lajos.” Kossuth a távolból is tudta,
hogy mily nagy Damjanichné. Az aradi borzalmas nap
öt özvegygyé és árvává tette. De volt sok kis árva is
az országban. Ő édesanyja lett a bujdosók, az elesettek
árváinak. Ma is elnöknője a Magyar Gazdasszonyok
Országos Egylete árvaházának. A fekete ruhát sohase
tette le 1849 október 6-ika óta. Letörli az árvák könyeit,
de az ő lelkének könyei kiapadhatatlanok. Most egy
lelkes honleány, dr. Rác Béla Kovács Margit, meg-
festette az arcképét s ezt június 20-án leplezték le az
árvaház cinkotai intézetében.

Magyar gazdák Angliában.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület az Angol
Királyi Gazdasági Társaság meghívása folytán tanul-
mányútat rendez gyakorlati mezőgazdák részére Anglia
mezőgazdasági viszonyainak megtekintésére. A magyar
gazdák szombat délben utaztak el Angliába, előzőleg a
Köztelek palota nagytermében gyűltek össze s *Des-
sewffy* Aurél gróf, főrendiházi elnök, az OMGE elnöke
melegen üdvözölte az útra készülő gazdatársakat, azon
öszinte óhaját fejezve ki, hogy a magyar gazdák
Európa legintenzivebb agrikultur államának gyakorlati
eredményeit megismerve, tapasztalatokkal gazdagodva
térjenek vissza otthonukba. *Dessewffy* Aurél gr. aján-
latára az értekezlet a tanulmányút vezetőjéül egyhan-
gúlag megválasztotta a családi gyász miatt visszalépett
Miklós Ödön helyébe *Zsilinszky* Mihály ny. államtitkár
és *Esterházy* László grófit. *Zsilinszky* Mihály hálás
köszönetet mond a tanulmányútra készülő társaság
nevében az OMGE-nek azon gondoskodásaiért, hogy
alkalmat nyújtott a magyar gazdáknak arra, miszerint
Európa legnagyobb nemzetének gazdasági ügyeit tanul-
mányozhatják. Ezután a tanulmányútat előkészítő OMGE
titkár *Szilassy* Zoltán országgyűlési képviselő, lapunk
felelős szerkesztője közölte a tanulmányozó társasággal
az úti programot és egyéb tudnivalókat. Az angol-
országi tanulmányútban mintegy hatvan előkelő magyar
gazda vesz részt.

**BENZINMOTOROK, GŐZLOKOMOBILOK, UTIMOZDONYOK, GŐZ-
CSÉPLŐGÉPEK, ARATÓGÉPEK, „LOSONCZI DRILL“ VETŐGÉPEK,
RESICZAI ACZÉLEKÉK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK STB. STB.**

Kivánatra szivesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

A Magyar Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, Budapest

V., VÁCZI-KÖRUT 32.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Jubiláló szövetkezet.

A „Hangya” kötelékébe tartozó fogyasztási szövetkezetek közül egyik legrégebb és kiválóan működő szövetkezet a zemplénmegyei nagykászéri szövetkezet. 10 év óta tölti be a maga szűk körében jelentős társadalmi és gazdasági hivatását. A napi élet vásári zajában egy-egy ily apró szövetkezet jubiláris ünnepe nem tartozik a jelentősebb események közé. Mi ennek dacára kiemeljük az elfeledtetés homályából s megemlékezünk érdemes szövetkezetünkről.

A nagykászéri szövetkezetnek, mint a többi hasonló intézménynek, 10 éves múltja dacára, története nincs. Rövid pár szóval meg lehet írni az egész múltját. Megalakították s megalakulása óta igyekezett szorosan az alapszabályok és a törvények keretén belül működni. A nagykászéri szövetkezetnek is kezdettől fogva voltak ellenségei s vannak ma is, azonban vezetőink lelkes kitartása, a tagok összetartása megóvta a szövetkezetet minden veszedelemtől s vitte előre a fejlődés útján. Valamennyi szövetkezetünknek ugyanez a története. A különbség csak az, hogy egyik helyen a szövetkezet vezetőjét X. Y.-nak, más helyütt pedig ismét más néven nevezik. A nagykászéri szövetkezet élén gróf Berchtold Kázmér, egy, a falúja minden ügyes-bajos dolgaival törődő, lelkes főúr áll. Hűséges segítőtársa neki a szövetkezet ügyvezető elnöke, Iványi B. Károly, nemkülönben az ügyvezető igazgató, Holub Nándor. Az ő fáradozásainak köszönhető az, hogy a szövetkezet a múlt év folyamán 48.000 koronánál is több forgalmat csinált. Pedig a szövetkezet nem nagy. Mindössze 102 tagja van, akik 153 üzletrészt jegyeztek. Ennek az összértéke 3.060 korona. E kis eszközök dacára a szövetkezet 10 év alatt 6000 korona értékű házat tudott magának szerezni, a múlt évi üzleteredménye pedig 1000 korona nyereséget mutat fel. Mindez azt bizonyítja, hogy a nagykászéri szövetkezet vezető egyénei okos kereskedelmi érzékkel fogtak hozzá vállalkozásukhoz és vezetik mostanáig is a szövetkezetet. A tartalékalapjuk ma több, mint 4800 korona, sikerült tehát a szövetkezet anyagi erejét is megnagyobbítaniok. Ezek az úgynevezett kézzel fogható, papíron is kimutatható eredményei a nagykászéri szövetkezet munkálkodásának.

Vajon milyenek lehetnek azok az eredmények, amelyekről a papír nem számol be, de amelyek lépten-nyomon tapasztalható következményei egy-egy szövetkezet munkálkodásának? Mennyiben segítette elő a nagykászéri szövetkezet a község lakosainak vagyonosodását, mennyiben járult hozzá az erkölcsi jólét emelkedéséhez, ezt

persze mi nem tudhatjuk, erre csak következtethetünk. Évszázadok múlva, amikor a történetíró megírja a magyar föld mostani történetét, amikor feltárja gazdasági haladásának rúgóit, erkölcsi emelkedésének mozgató erőit, akkor bizonyosan fényes lap fog jutni a nagykászéri és hozzá hasonló szövetkezeteknek.

Mi őszinte szívvel köszöntjük a jubiláló szövetkezetet. Vezetőinek melegen gratulálunk az elért sikerekhez és buzdítjuk őket a további munkára. Lelkesedésük, kitarításuk ne lankadjon a jövőben sem.

* * *

Amint említettük, a nagykászéri szövetkezet nem példa nélkül álló. A „Hangya”-nak számos szövetkezte van, amelynél megtaláljuk a körültekintő vezetést, a szabályokhoz való szigorú ragaszkodást, a tagok lelkes összetartását, a kitartást az ellenséges áramlatokkal folytatott küzdelemben. Legközelebb példaadásul megismertetjük olvasóinkkal a kiválóbban működő szövetkezteinket, most csupán arra a körülményre akarunk rámutatni, hogy szövetkezteink nagyrésze évről-évre szebb, eredményesebb működést fejt ki az erkölcsi célok szolgálatában. Ezáltal csak a csálatelepi, tótkomlói és békésszentandrászi szövetkezteinkről emlékezünk meg. A tótkomlói szövetkezet évi nyereségének egy részét a szegény iskolásgyermekek tankönyveinek beszerzésére fordította. Hasonlóképp cselekedett a csálatelepi szövetkezet is. Ez a körülmény bizonyítja legjobban, hogy a szövetkezetek immár munkásai a közművelődésnek is. A békésszentandrászi szövetkezet a leghíresebb működés mellett legutóbb ráért arra, hogy gazdakört alakítson, amely már is dicséretre méltó munkálkodást fejt ki a köréje csoportosuló kiscgazdák ügyes-bajos dolgainak elintézésében.

Merítsenek e felsorolt példákból is buzdítást a többi szövetkezetek. Cs. Ö.

A délvidéki kiscgazdák vándorgyűlése. Zombolyáról jelentik: A pünkösdi vasárnapján megnyílt kiállítás keretében impozáns nagygyűlést rendezett a Délvidéki Földművelők Gazdasági Egyesülete. A gyűlés a szabad ég alatt folyt le s azon mintegy 3000 kiscgazda vett részt. Mindenekelőtt Wieselmayer Ferenc, a zombolyai fiókegyesület elnöke üdvözölte meleg szavakkal az anyaegyesület kiküldötteit, utána Blaskovics Ferenc apátkanonok elnök tartott élénk tetszéssel fogadott megnyitó beszédet, amelyben a kiscgazdákat érdeklő időszerű kérdéseket fejtette ki s egyben az aznap megnyílt kiállításra utalva hangsúlyozta a mezőgazdaság és ipar együttműködésének szükségességét. Utána Ströbl Péter bogárosi kiscgazda, a délvidék legismertebb népszónoka tartott hatásos beszédet a kiscgazdák szervezkedésének jelentőségéről. Beszélt még Krémer Antal gyertyamosi gazda, sürgetve a délvidéknek, főleg a

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete

BUDAPEST (Központi vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi iroda:

Budapest, IX., Imre-utca 4. sz.

Nagy köpinczéi: BUDAFOKON.

Értékesít husféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és MINDENMÉJÉLELMICZIKKET. Hordóbor-értékesítő osztály. ·· Égetett szeszitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek. ·· Mindenméljéértékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

délvidéki kisgazdáknak a mezőgazdasági szeszkontingenssel való ellátását. A közgyűlés berekesztése után a szarvasmarha és lókiállítás bírálati eredményét olvasta fel Dold István, a Délvidéki Földművelők Gazdasági Egyesületének titkára, mint az összsűri előadója. A kiállításra 226 darab szebbnél-szebb szarvasmarhát és 450 darab lovat hajtottak fel Temes- és Torontál vármegyék 32 községének kisgazdái.

A parádi gazdagylés. A Magyar Gazdaszövetség, amely az utóbbi években a Balaton mellett rendezte közgyűléseit, az idén június 23-án, a kies Parád-fürdőn tartja közgyűlését Darányi Ignác földművelési miniszternek, a Magyar Gazdaszövetség elnökének vezetésével. Miként a Balaton mellett a Dunántúl, most Borsod, Heves és Nógrádmegyék kisgazdáit gyűjti egybe a Gazdaszövetség közgyűlésén, amelyre a fővárosból is sokan utaznak Parádra a gazdatársadalom vezető férfiai közül. Az eddigi jelentkezések után ítélve több száz tag és kisgazda részvétele várható a közgyűlésen, amely alkalmul fog szolgálni a vidék kisgazdáinak, hogy a szociális irányú mozgolódásokkal szemben állást foglaljanak. A fővárosi vendégek a közgyűlés napján reggel indulnak Budapestről a keleti pályaudvarról s Kál-Kápolnáról külön vonaton folytatják útjukat Parádra, ahol déli 12 órakor kezdődik a közgyűlés, amelyet társasbéd követ.

Szövetkezeti közgyűlés Zomborban. A Bács-Bodrogvármegyei Egyesület kebelében működő fogyasztási- és értékesítő szövetkezet folyó hó 6-án tartotta rendes évi közgyűlését. Ez a szövetkezet tulajdonképeni működését csak az 1907-iki évben kezdte meg és ezen rövid időn belül is mindenkép megfelelt azon magasztos cél és eszme szolgálatának, amely zászlójára van írva. Tagjait a legnagyobb kedvezményekben részesítette s az óriási konkurrenciát jobb anyag adására és méltányosabb árak szabására kényszerítette. A tagok üzletrészeik után 5% osztalékot kaptak és remélhető, hogy céltudatos vezetés mellett a szövetkezet felvirágoztatását még fokozottabb mértékben fogják biztosítani.

Női szövetkezeti ligák nemzetközi kongresszusa. Mint ahogy többször említettük, az angol nők szövetkezeti szövetsége június 23—25-dikén huszonöt éves fennállásának megünneplésére nemzetközi kongresszust tart. Hírét vesszük annak, hogy a kongresszus, amelyet Hodgett asszony, az angol Szövetség elnöknője fog vezetni, tárgyalni fogja a szövetkezetekben és női szövetségekben alkalmazott nők fizetését, hogy egy minimumot állapítsanak meg. Szóba kerül továbbá a szavazati jognak a nőkre való kiterjesztése is. A nemzetközi gyűlésen Franciaország, Olaszország, Finnország, Svéd-Norvégország női ligái képviseltetik magukat. A magyar nők szövetkezeti ligája képviselével lapunk helyettes szerkesztőjét bízta meg.

A felsődunai szövetkezetek szövetsége folyó évi közgyűlését június hó 25-én, délelőtt 10¹/₂ órakor Komáromban, a vármegye háza nagytermében tartja meg. Az ülés napirendje a következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. Évi jelentés. 3. 1908. évi költségvetés. 4. Az intéző-bizottság kiegészítése. 5. Számvizsgáló-bizottság választása. 6. Esetleges indítványok. 7. Szociális előadások.

• MI UJSÁG? •

Változik a bankó!

Változik az idő s vele az emberek is. Még a banknóta is változik az idővel, kopik velünk együtt. Kijöregedik a papirospénz, a sok *forogtatás* közben — elkopik. Hja közös pénz, mondják rá az önálló magyar bank hívei, azért kopik, mert hiszen a példaszó is azt mondja, hogy közös lónak turos a háta Nos, hát a nem is igen régi húszkoronás papírpénzt is nyugdíjba küldi a pénzügyi kormány; formáltak helyette újat, tetszetősebbet. (Csak legalább több jusson belőle a szegény magyarnak...) A hivatalos ujság már e héten közölte is az új bankjegy kibocsájtására vonatkozó hirdetményt. Az új bankjegyeket a hirdetmény szerint 1907 január 2-áról keltezték és a jegybank 1908 június hó 22-én kezd meg a kibocsájtást. A régi húszkoronás bankjegyeket 1910 június 30-ig fogadják el fizetesképpen vagy átváltás végett. Az új húszkoronás bankjegyet Hegedüs László magyar festőművész rajzolta. Hát hogy is néz ki majd az új bankó? Mindkét oldalon vízjegy nélkül készült papíron van nyomtatva, az egyik oldalán magyar, a másikon német szöveggel. Fehér vonalakkal guillocheozott keret határolja. A bankjegy mindkét oldalán kék színű, jobbfelől guilloche-ozott tojásdad keretben női fejjel. A magyar oldalon balfelől a magyar szent korona országainak címere, a német oldalon a stilizált ausztriai sas. A tarka alapnyomaton felváltva guilloche-ozott díszítmény és domborműforma „20“-as szám, fent a közepén a magyar oldalon zöld alapon szintén domborműforma balra tekintő vörös női fej látható; a német oldalon jobbra tekintő ugyanilyen zöldszínű fej van, de vörös alapon. Őszintén kívánjuk, hogy mentül több kerüljek az új bankóból a magyar gazda ládafiába!

Nagy idők tanúja. Biró István negyvennyolcas honvédhuszár június 8-án, 88 éves korában, Gyimes községben elhunyt. Egyike volt szabadságharcunk legvittezebb katonáinak. Az erdélyi hadjárat majdnem valamennyi ütközetében részt vett s alig néhányadmagával menekült a tömösi szorosban vívott véres csatából, hol bátorságán és roppant erején kívül csak a szerencsés véletlennek köszönhetette életben maradását. Később jelen volt a kökösi hídnál vívott ütközetben is, oldala mellett esett el Gábor Áron, a székely ágyúhős. Biró István temetése június 10-én történt, a gyimesi intelligencia és a polgárság osztatlan részvétele mellett. Az intelligencia hölgytagjai havasi virágokból koszorút fontak, melyet selyem nemzeti színű szalag díszített. A temetőben beszédet mondott a község jegyzője, Rusz Sánta János és Vas István postamester, majd a koporsó lebocsátása után a község katonaviselt ifjúsága háromszor sortűzet adott, mire a Szózat hangjai mellett, melyet az egész közönség kalaplevéve énekelt, a gyászünnep véget ért.

Halálozás. Miklós Ödön főrendiházi tagot, a földművelésügyi minisztérium volt államtitkárát és nejét Tóth Jolánt, súlyos családi csapás érte: fiuk, Ödön, 28 éves korában Baden-Weilerben elhunyt. A szép reményekre jogosító ifjú előbb Borsod megye tiszteletbeli főszolgabírája volt, utóbb pedig követségi attasé. Holttestét a borsodvármegyei Alacsán hétfőn délután két órakor helyezik örök nyugalomra az ottani családi sírboltban.

A Ferenc József-intézet ünnepe. Június 14-én, vasárnap szép ünnepet ült a Ferenc József-nevelőintézet s a vele kapcsolatos budapesti második kerületi katolikus főgimnázium. Az intézet művészi kivitelű egyházi lobogót

kapott, melynek fölszentelésére az ifjúságon és a hivatalos körök képviselőin kívül nagyszámú előkelő közönség jelent meg.

Az ünnep első része az intézet dísztermében ment végbe, ahol Szölgvény Ferenc kormányzó lelkesítő szavakkal fejtegette a zászlónak mint szimbolumnak a jelentőségét és fontosságát. Ez a zászló, úgymond, a keresztény ifjúság zászlaja a tündöklő fehér színével az ifjúság tiszta lelkének jelképe. A nagyhatású beszéd végeztével a két intézet ifjúsága az új lobogó alatt föl vonult a budavári Mátyás-templomba, ahol Kohl Medárd püspök litániát mondott s fölszentelte a zászlót. A szertartást a szokásos zászlószögek beverése követte. A zászlóanyai tisztséget Zichy Nándorné grófné töltötte be, aki a zászlószög beverésekor „Boldogok a tiszta szívűek” fölírással ellátott, finom kidolgozású szalagot kötött az új lobogóra. Zászlószöveget vállaltak: Kohl Medárd püspök, Apponyi Albert gróf kultuszminiszter, akit Barkóczy Sándor báró miniszteri tanácsos képviselt, Nemes Antal dr. apát, Németh Imre országgyűlési képviselő, Zubriczky Aladár, Katona Lajos dr. egyetemi tanárok, Kanter Károly apát, Cherven Flóris főigazgató és mások. A távollevőket, nevezetesen Mailáth gróf erdélyi püspököt és Erődy Béla udvari tanácsost az intézet kormányzója helyettesítette. Mailáth püspök áldását küldte zászlóra. A zászlószög beverésénél az ifjúságot Nemes András gróf és Kollár Lajos nyolcadik osztályú tanulók képviselték. A szertartás alatt az ifjúság énekkara egyházi énekeket adott elő. A művészi kiviteli, gazdag aranyhímzéssel színezett fehér damaszks zászlót a Jó Pásztor-kolostor apácái készítették. Egyik oldalán a Patrona Hungariae, másikon Szent Imre képe tündöklök a liliomtiszta mezőben. Két sarkában az ország és az egyetemi főgimnázium pompás kidolgozású címere ékesíti a modern művészettel és nagy ízléssel készült lobogót. Az új zászló alatt az első ünnepies fölvonulás Urnapján volt.

A király Prágában. Prága város tanácsa mindezeideig nem kapott hivatalos értesítést Bécsből, hogy a király meglátogatja a jubileumi kiállítást, de cseh képviselők úgy tudják, hogy az uralkodó, még ebben a hónapban el fog látogatni Prágába.

Korányi Frigyes negyvennyolcban. A minap nyugalomba vonult Korányi Frigyes a híres orvostanár. Korányi Frigyes, tudományos életünk e díszje 1848 júliusától az 1849-iki fegyverletételéig mint tábori orvos működött Perczel Mór, Kmetty, Dembinszky és Bem hadseregében, a mi orvosi tevékenységén túl is nagy és szép táborozást jelent s a milyen küzdelmes, fáradságos, gonddal és munkával telt valóság lehetett, épp oly szép és fölemelő ma emlékek is.

A magyarság apostolai. Szombathelyről írják nekünk: A magyar nyelvi bizottság Herbst Géza alispán elnöklésével tartott ülésén a magyar nyelv sikeres tanításáért a következő díjakat szavazta meg: Szicherle Ferenc szabári, Nikula Gáspár csajtai, Schlamadinger Andre borostyánkői, Bader Henrik pinkafői, Ecker Károly lantosfalvai, Somogyi Béla barátmajori, Papp Lajos lékai tanítóknak és a lékai apácázárdának egyenként 140 koronát. Graf Lajos pinkaóvári, Mahr Károly várujfalvai, Sággy Márton hármásfalvai, Kraxner Rezső rumpodi, Bu Mihály városszalónaki és Vanek Henrik lékai tanítóknak egyenként 70 koronát.

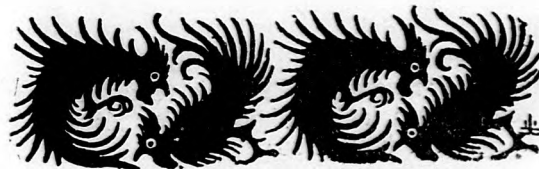
Elhunyt parasztvezér. Hódmezővásárhelyen meghalt Szántó Kovács János, az egykori híres parasztvezér. Ma már nem igen emlékeznek az elhunyt agitátor nevére. Pedig Szántó Kovács, aki az idők során elcsen-

desedett, tizenkét évvel ezelőtt izgalmas és véres események középpontjában állott. Hatalmas, erős, szenvedélyes ember volt, akit imádtak a hódmezővásárhelyi parasztok. Nagy hatalmát azután arra használta fel, hogy megrontsa a földfiainak képzeletét. Csábító jel-szavakkal tüzelte fel a parasztokat, akik 1894-ben nyílt zendülésbe törtek ki. Megostromolták a városházát és megtámadták a csendőröket, meg a rend helyreállítására kivezényelt huszárokat. Sok szegény félrevezetett ember hullott el akkor a huszárkardok csapása alatt, de még több szerencsétlen parasztot juttattak börtönbe a Szántó Kovács tanításai. Ő maga is börtönbe került, ahol öt évet töltött el. A szenvedések megtörték a fanatikus, kemény embert. Mikor kiszabadult, kiábrándulva az „elvből”, munkához látott és mint köműves kereste meg kenyerét. Még csak ötvenhat éves volt Szántó Kovács. Valami gyilkos betegség megtámadta erős szervezetét és a sírba vitte.

Méhek támadása. Különös eset történt, mint Bécsből jelentik, Stadlauban. Egy Amon nevű gazda házábanál a gussbachi cukorgyár két kocsisa szalmát rakott a kocsira. A szalmakazal közelében méhes van. A méhraj megtámadta a kocsisokat, Ámont és ennek leányát. Mind a négyen sietve menekültek, de azért Ámon leánya és az egyik kocsis mégis súlyos sérüléseket szenvedtek. A méhek a négy lovat is iszonyúan összeszurkálták, annyira, hogy a lovak közül kettő csakhamar kimult.

Ökörusztatás legényhalállal. Győrből jelentik, hogy a szomszédos Csanakfalun Takács József és Kiss József odavaló legények még három társukkal úsztatni hajtották ki az ökröket a Marcalra, amely a nyári hónapokban ugyancsak megszokott apadni. A két legény, akik közül egyik sem tudott úszni, belekapaszkodott az ökrök farkába s így ereszkedett a vízbe, hogy a másik partra juthasson. Egyszerre csak az ökrök egy mélyebb örvénybe kerültek, mire az egyik legény eleresztette az ökrök farkát. A következő pillanatban a másik legény is követte az előbbeni példáját s a két jó barát kétségbeesett jajveszékeléssel kapaszkodott szoroson össze s talán mindegyik azt gondolta, hogy a másik segítségével fog megmenekülni. A parton állók köteleket dob-tak a fuldoklóknak, de ez már nem segítette a két fiatal emberen. Az összeölelkező holttesteket a győri halászok fogták ki a vízből.

Mikor az írrok előregedik. Egy szegény ember szomorú sorsáról ad hírt az alábbi tudósítás. Gazdag Ambrus a neve a szerencsétlen embernek. Foglalkozására nézve városi írrok volt Nagykőrösön. Hetvenkét esztendőss lett. Egy évvel ezelőtt annyira elbetegeskedett, hogy szabadságra kellett mennie s mert szabadságának leteltével még mindig nem állt helyre az egészsége, és ekkor az a veszedelem fenyegette, hogy munkaképtelenség miatt elveszti kenyerét. Aggodalmában tegnapelőtt reggel bement a hivatalba s ott revolverrel a szájába lőtt s néhány órai kínlódás után meghalt. A városban megrendített mindenkit az aggastyán tragédiája. Valamikor tanító volt. Mint közigazgatási tisztviselő is működött, sőt egy ideig szép hangjáért a budapesti Nemzeti Színház kórusának a tagja is volt. Elvesztette a hangját s akkor ment vissza szülővárosába, Nagykőrösre.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

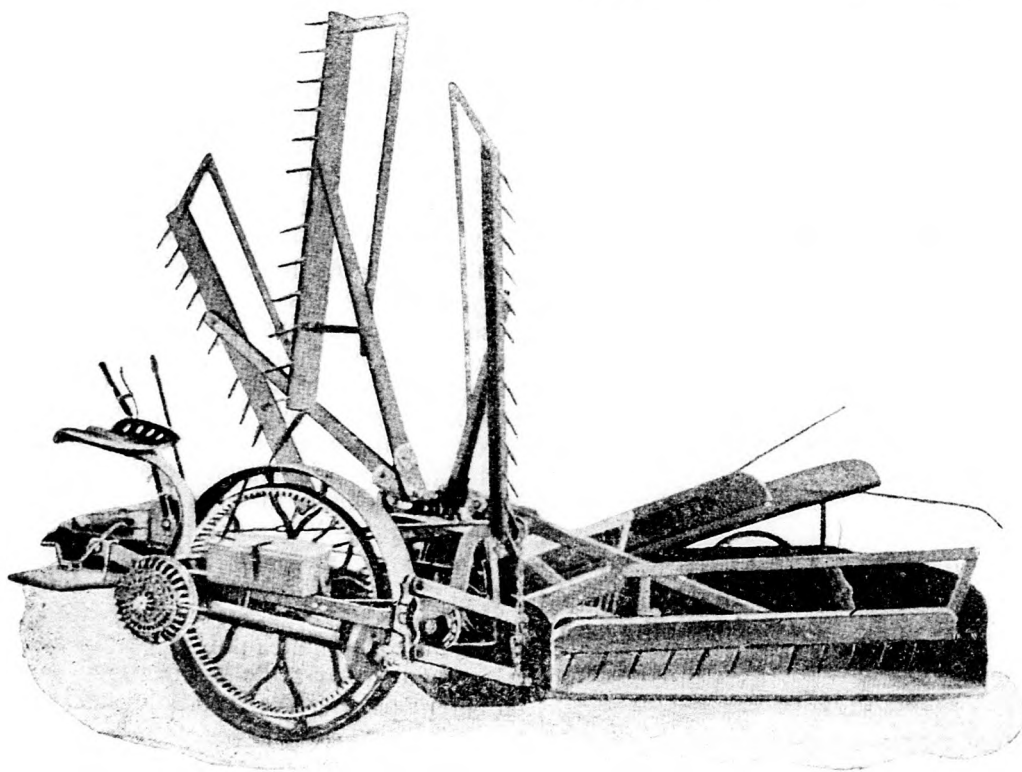
Termésbecslés június 1-én.

A földművelésügyi miniszter most tette közzé a hozzá június 1-ig beérkezett tudósítások alapján jelentését a vetések állásáról, amelyhez ez alkalommal először a remélhető termés számszerű becslését is adja. E jelentést a tegnapi napilapok már többé-kevésbé bő kivonatban közölték és miután mi saját tudósításaink révén amúgy is folyton tájékoztatjuk a gazdaközönseget a vetések állásáról, fölöslegesnek látjuk a jelentés részletes ismertetését és csak az általános helyzet kidomborítására szorítkozunk.

	Vetésterület	Rem. termés kat. hold.-kin
Buzából	6.010,600 hold	6·24 q
Rozsból	1.929,118 "	6·26 "
Árpából	1.898,865 "	6·76 "
Zabból	1.862,846 "	6·13 "

A remélhető termés ezek alapján egybehasonlítva a múlt évi és az 1900—1904. öt évi átlagterméssel:

	Rem. termés 1908 jún. 1-én	Termés 1907-ben 5 évi átl. 1900—1904.
	millió métermázs	
Buzából	37·53	32·80 40·6
Rozsból	12·07	10·69 12·4
Árpából	12·83	13·73 12·4
Zabból	11·43	11·54 11·0

Kenderarató gép, Johnston Harvester Co. gyártmánya.

Az őszkor annyira silány és javarészt decemberben és később kikelt őszi vetések, valamint a tavasziak is, egészen május közepéig igen szépen fejlődtek, de azóta a sok helyt uralkodó szárazság, valamint a hirtelen beállott nagy meleg erősen megviselték azokat. Mint rendesen, úgy most is legnagyobb a szárazság a nagy Alföldön, míg az ország nyugati és északi vidékein a vetések elég jól állanak. A kapásokat a szárazság szintén sok helyt megviselte, az első kaszálású takarmány mennyiségre közepes, minőségre igen jó szénát adott. A gyümölcsöt a tömérdék hernyó pusztítja, míg a szőlő mai állapota országszerte igen kedvező.

A termésbecslést illetőleg a közzétett számadatok ma még fölötte kétes értékűek, mert hiszen a termés kialakulása teljesen a további időjárástól függ. E becslési adatokat tehát csak számszerű összehasonlítási alapnak tekinthetjük a múlt évi és az 1900—1904. évi 5 esztendei átlagterméssel szemben, anélkül, hogy azokból a végleges termésre még csak megközelítőleg is következtethetnénk.

A vetésterület és a kat. holdankénti termés becslése országos átlagban a következő:

A mostani vetésállapot szerint tehát az őszi gabonából határozottan jobb termésre van reményünk a tavalyinál, de csekélyebbre az 1900—1904. öt évi átlagnál. A tavasziak termésoirányzata pedig megközelíti a tavalyit és meghaladja az öt évi átlagot. A példátlanul rossz őszi időjárás után a mai helyzet tehát aránylag még eléggé tűrhető. Attól tartunk azonban, hogy ma, egy heti szárazság után, a vetések állása tetemesen rosszabbodott és ha az időjárás hamarosan kedvezőbbre nem fordul, a tavalyi szűk termés meg fog ismétlődni.

Kenderaratógépek.

Kendertermesztő gazdáink bizonyára meglepedéssel fognak tudomást venni arról, hogy a nagyobb arányú rendszeres kenderkórótermesztés folytatása sem akadályozva, sem függővé téve nincs már többé sem a gyakorlott kenderaratómunkások hiányától, sem pedig, a kínáló aratómunkások túlzott munkabérgényétől mert az Amerikában külön erre a célra gyártott és az

eddig használatban kifogástalanul bevált kenderaratógépek nálunk is gyorsan el fognak terjedni.

Az ilyen kenderaratógépek gyártásával foglalkozó gyárok — számotartva a körülményeket és igényeket — siettek úgy berendezkedni, hogy a gazdaközönség e részbeni érdekeit minél teljesebben kielégíthessék.

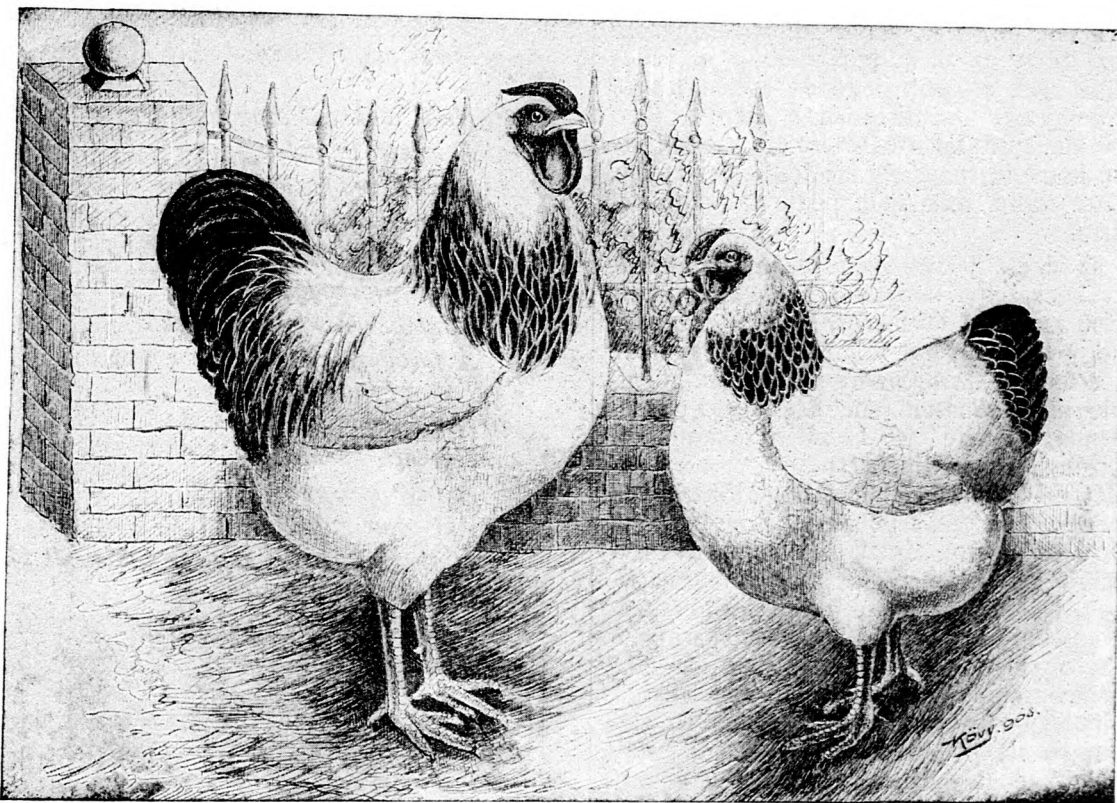
Nemcsak meglepéssel, de igaz örömmel kell fogadnunk azt, hogy az amerikai gépgyárok a gazdák-nak olyan bevált alkalmas aratógépeket tudnak immár rendelkezésükre bocsátani, amelyek segítségével szépen megindult kendertermesztésünk nemcsak hogy felújítható, hanem tekintélyes mértékben kifejleszhető is lesz. Képünkön egy ilyen amerikai gyártmányú kenderaratógépet mutatunk be, mely újdonságánál fogva is érdekes.

tenyésztőnek, mindenképpen ajánlható. Kiváló anyag úgy hús- mint tojástermelésre; külföldön megejtett tojásversenyeknél igen sok esetben volt a győző a viandott.

De nincs még egy másik tyúkfajta, mely a szín tekintetében is annyira kielégíthetné bárkinek is ízlését, igényét, mint éppen a viandott.

Eddig 9 színben tenyésztik s a színek mindenike egyenlő gazdasági értéket takar.

Olvasóinktól hozzánk beérkező közérdekű kérdésekre — a kérdés közlésével — itt adjuk meg a feleletet. Bármily irányú kérdésre vonatkozólag

Kolumbiai viandotte kakas és tyúk.

Kolumbiai viandott tyúk.

A viandott tyúkok hazája Amerika, ahol ezen minden tekintetben kiválónak mondható tyúkfajtaival valóban szép eredményeket érnek el az ottani tenyésztők. Hogy a kolumbiai viandott tyúkoknál tényleg kiváló fajtajával állunk szemben a tyúkok nagy világának, azt az a tény bizonyítja legjobban, hogy a viandottok mindenütt, ahol a baromfitenyésztéssel intenzíven foglalkoznak, nagy teret hódítottak már. Így Amerikától eltekintve, otthon leljük őket a Britbirodalomban, a németeknél, jó osztrák szomszédainknál s most már mindinkább nő idehaza is azok száma, akik ezen érdemes tyúkfajta tenyésztését felkarolják.

Ami már most a kolumbiai és általában a többi viandottok gazdasági értékét illeti, amint már reámutattunk, igen nagy s tenyésztése főként minálunk, ahol az egyoldalúságra amúgy is nagy hajlama van a

szerkesztőségünk mindenkor készséggel adja meg a szakszerű választ.

Közérdekű gazdasági kérdésekben a gazdasági rovat megfelelő helyén, másirányú dolgokban pedig a szerkesztői üzenetek rovatában válaszolunk.

Rovatvezető.

Két magtermés a lóheréből. *Kérdés.* Jó erőben levő talajon termő, jó erőben levő lóheréről 1 évben kétszer lehet-e magot hagyni? Ez azért lenne kívánatos, mert a takarmányra szükség nincs ottan. Kérem továbbá, hogy ajánlatos-e jövőre egy olyan helyen lucernást alakítani, ahol mostan lóhere terem? Ez azért lenne kívánatos, mert ez legjobban felelne meg minden tekintetben.

F. S.

Felelet. A lóheréből nem szokás, de a legtöbb esetben nem is lehet kétszer magot fogni. Most is a jó erőben levő lóheréről tulajdonképpen az első kaszálást követő sarjából kellene magot termesztetni. Ha az erőteljes fejlődésű here első kaszálását hagyjuk magnak, könnyen

megesik, hogy kevés magot fogunk kapni egyrészt éppen a lóhere túlerős fejlődése miatt, másrészt a termékenyítést közvetítő poszméhek csekélyebb volta miatt. Ezek rendszeren a második virágzásnál vannak jelen nagyobb számban. De azért nincs szabály kivétel nélkül. Az első kaszálást kell például magnak hagyni, ha a második kaszálás (a talaj s időjárási viszonyok miatt) bizonytalan szokott lenni.

Tegyük fel, hogy jelen esetben a magtermesztés megismételhetése miatt az első kaszálást hagyjuk magba menni, számítva arra, hogy előbb említett okoknál fogva kevesebb magot fog ugyan adni, de majd kipótolja a sarjút. Csakhogy ilyen esetben (magot természetesen az első kaszálás helyett) a sarjút fejlődése épp a legforróbb, legszárazabb nyári hónapokra esik s így a magtermesztéssel amúgy is nagyon kigyengült sarjút kizöldülése nagyon, de nagyon kétséges. Hűvösebb, esős időjárással egyrésze újra kihalt, de forró, száraz időben nagyrésze kipusztul. Igaz, hogy az u. n. szűzheréből, a védő-növény lekerülte után, erősebb fejlődés esetén magot természetesen nem egy gazdaságban s azért a jövő évben egészen kielégítő takarmánytermést kapnak, de ne felejtjük el, hogy itt magsarjút kizöldülése az enyhe, csapadékos őszi időre esik, nem pedig a kánikulai forróságú nyárra.

Épp azért az egész tervet igen bizonytalan eredményű s nagy kockázattal járó dolognak tartom. Feláldozzuk az első kaszálást takarmány helyett magnak; megeshetik, hogy kevés magot fogunk kapni, anélkül, hogy a sarjút, erőteljes kizöldülésére bizton számíthatnánk. A jó takarmány sohasem lehet felesleges a gazdaságban; kár lenne a lóhere első kaszálású takarmányát feláldozni a bizonytalan eredményért.

Ami a kérdés második részét illeti, hogy lóhere után vethető-e lucerna, erre azt felelhetem, hogy ez nem helyes. A lóhere és lucerna táplálkozási feltételei csaknem egyformák, a rajtuk fellépő káros rovarok is nagyrészt ugyanazok. De már az okszerű vetéscserézés összeállítását szempontjából sem helyes, hogy két takarmánynövény kövesse egymást ugyanazon táblában. A talaj lóhere- vagy lucernauntságáról beszélni nem akarok, mert egyízbeni ilyen kivételes természetűt ezt még előidézni nem fogja, de egyéb gazdasági s természetési okok miatt nem lenne helyes a tervbe vett eljárást alkalmazni.

K. K.

Permetezés thanatonnal. *Kérdés.* A gyümölcsfákat virágzás alatt vagy után lehet-e thanatonnal permetezni, vagyis annak mikor van a legmegfelelőbb ideje?

B. S.

Felelet. A thanatonnal való permetezés a levéltetvek ellen kora tavasszal, akkor, mikor a fa már leveledzik és a tetvek tojásaikból már kikelnek, a leghatásosabb. Ilyenkor a permetezéssel csirájában fojtjuk el a bajt és a permet jobban éri a tetveket, mint később, mikor azok az összekunkorodott levelek közé húzódnak, védelmet találnak.

A permetezés azonban később tavasszal, virágzás után, sőt nyáron is teljesíthető, de kevesebb eredményel. Éredő vagy érett gyümölcsöt thanatonnal nem szabad permetezni, mert bagóízű lesz.

F. K.

• MULATTATÓ •

Hullj csak eső...

Irtó: Tarcsafalvi Albert.

*Hullj csak eső, arany eső
A magyar határra,
Fürödj boros magyar lélek
Remény sugarába:
Hogy a föld, mely munkás kezek
Verejtékét itta,
A hűséget dús kamattal
Fizeti majd vissza.*

*Hullj csak eső szomjas rétre,
A mezők halmára,
Édes tejből pattan rózsa
Gyermekek arcára.
S csemetesor kész záloga
A szép jövődönnek,
Mint az erdő mélységinek
A fiatal tölgyek.*

*Hullj csak eső, édes eső,
Egeknek harmatja;
A neve is legyen áldott,
Aki ránk hullatja.
Hullj csak, hullj, hogy a kalászból
Acélos szem váljon
S zendüljön meg a háladal
A magyar határon.*

Visszavándorlók a német kikötőkben.

(Folyt. és vége.)

II.

— Az ritkán fordul elő; de ha előfordul, azért adunk az illetőnek vasúti jegyet, sőt adunk neki tíz-húsz korona útravalót is. Ezer ember közül, ha egy akad olyan, aki azt állítja, hogy nincs pénze.

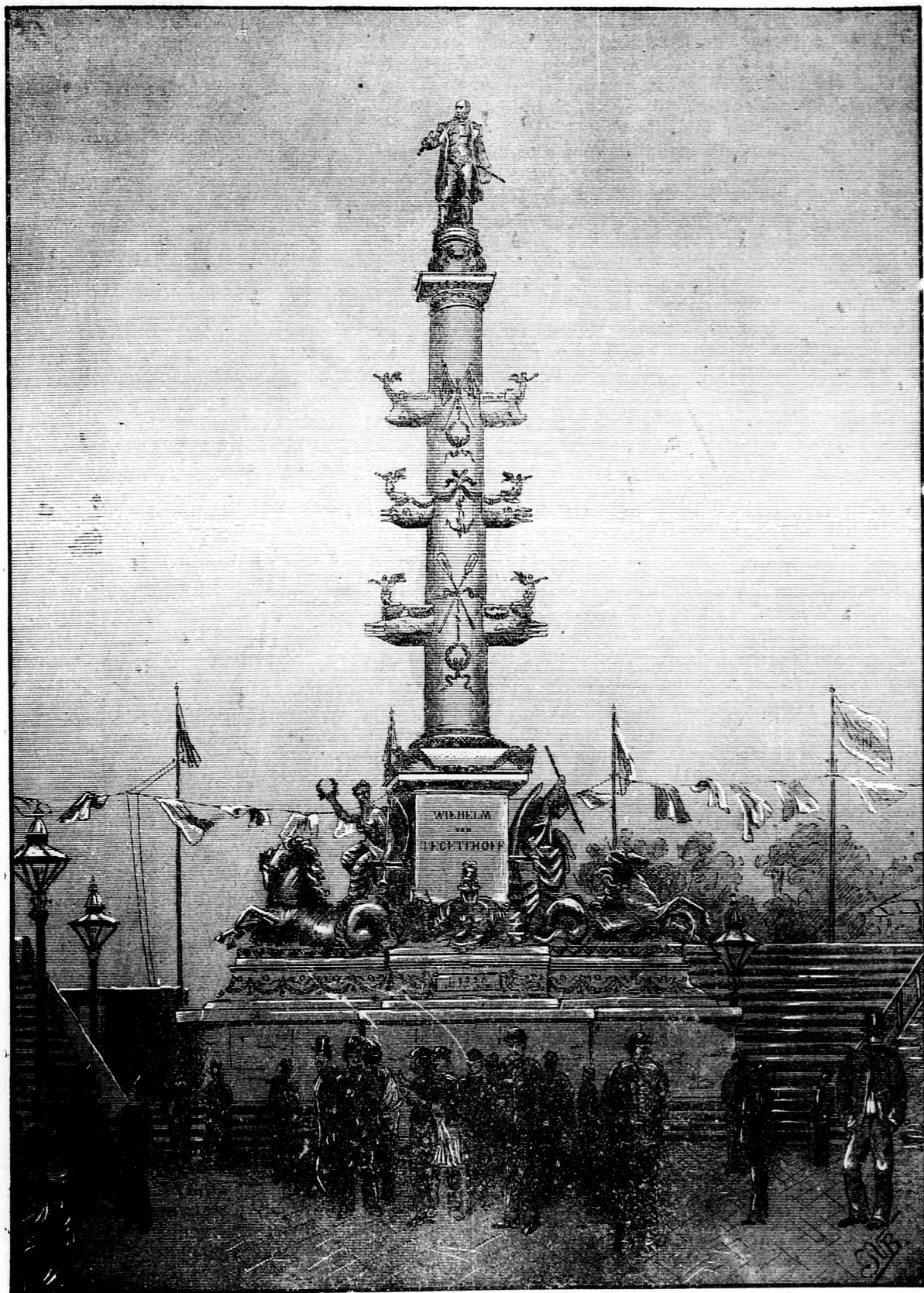
— Nem motozzák meg?

— Magyar ember nem hazudik kérem s Missler úrnál az az egy-két korona nem tesz különbséget. Meghálálják azt utóbb.

Aki már a vasúti jegyét zsebre tette, az szivarokkal tele tárcát, kivándorlási tudnivalókkal bélelt pénztárcát s egy Missler arcképével ellátott zománcos emlényt kap ajándékkul. Az utolsó teremben némi frissítővel szolgál barátainak Missler úr.

Egy óra múlva már megint a pályaudvaron van az egész társaság: különvonat viszi őket Berlinek át Oderbergig, úgy, hogy a Bremerhavenben partra szálló visszavándorló 24 óra múlva már nincs német területen.

Még a visszavándorlók első vonata Brémából el sem indult, már be is robogott a pályaudvarra a másik különvonat, mely a visszavándorlók második csoportját hozza Bremerhavenből s kezdődik ugyanaz a procedura, melyet ismertettünk.

Tegetthoff-emlék Bécsben.

Hamburgban az államrendőrség végzi a visszavándorlók gondozását s ellenőrzi továbbításukat. A rend itt is nagy; a pénzváltás a pályaudvaron történik, de különös kedvezések nincsenek. Itt megmottózzák, aki azt állítja, hogy nincs pénze. Rendszerint találnak is nála pénzt. Ha csakugyan nincs, akkor a hajóstársaság költségére küldik a határig, de ilyen eset vajmi ritkán fordul elő.

December közepén tudvalevőleg megcsappant a visszavándorlás s a fejlemények igazságot látszottak szolgáltatni a Hamburg—Amerika vonal és az északnémet Lloyd igazgatóinak, akik megjövendölték, hogy a visszavándorlás karácsonyig véget ér.

Januárban azután a visszavándorlás is, a kivándorlás is stagnálni látszott. Elkövetkezett azonban február hónap s ahelyett, hogy a visszavándorlás csökkent volna, a fokozódás tüneteit mutatta, a kivándorlás pedig, melynek fokozódására számítottak, egyáltalán nem lendült többé. Ugyanígy volt márciusban s ugyanez az állapot észlelhető áprilisban is. A kivándorlás majdnem szünetel; a visszavándorlás ellenben lassan, de fokozatosan növekszik s ma már a hajóstársaságok igazgatói sem kételkednek, hogy a visszavándorlás fokozódni fog.

Egyben azonban általános a csalódás s ez az a hit, hogy a múlt esztendő végén a módosabb kivándorlók tértek vissza, az idén meg a kevésbé módosak érkeznek, akik otthon munkát fognak keresni. Ilyen munkakereső elem még eddig nem érkezett Brémán és Hamburgon át, ellenben jönnek tótok hallatlan összegekkel a bugyellárisban. A jelszó ma is csak az:

— Nem munkára jövünk mi haza, hanem azért, hogy pihenjünk! — Nem szorultunk mi senkinek a támogatására! Minket nem lehet becsapni!

Változás csak a mondáshoz fűzött toldalékban van. Míg a múlt év végén minden visszavándorló azt rebesgette, hogy a tavasszal újból kimegy, most ezt a széndékukat nem emlegetik. Legfeljebb októberre tervezgetik az exodust.

— Körülnézünk uram otthon. Hátha otthon is maradhatnánk! Talán vehetünk valamit!

Azt persze mind tagadják, hogy Amerikában többet kell dolgozni és drágább az élet.

— Ki mondta az urnak az eféle ostobaságot? Drága ám a ruha; de azt hozzuk hazulról. Egyéb minden olcsóbb, mint otthon. A kereset meg jobb ám. Aki reá van szorulva, az most is talál munkát, habár most valamivel kevesebbet fizetnek is, mint mostanáig fizettek.

Arra a kérdésre: miért jönnek vissza? ma is csak az a válasz: „Elég volt belőle ennyi! Pihenni jövünk! Másfél dolláron alul nem dolgozunk! Csekk nekünk nem kell! Elbocsájtottak bennünket! Szerencsét próbálunk! Megélünk most már otthon is!” Mászt mond mindegyik; de annyi bizonyos, hogy ezek mind olyan visszavándorlók még most is, akiknek határozott sikereik voltak az Oceánon túl s fölpénzelve jönnek haza. Ezek nem azok a hajótöröttek, akiket mi egyre várunk.

Egyik értelmes magyar így szólt a minap:

— Aki dolgozni akar uram, aki munkát keres, az nem jön haza. Van ott künn munka elég, de olcsóbb munkásokat keresnek. Hát csak az marad ott, aki rászorul. Mi hála Istennek eleget dolgoztunk; már most otthon próbálunk valamit.

Hír szerint azonban arra van kilátás, hogy még sok ezer ember fog visszatérni Amerikából a következő hetekben, mert a most érkezett hajók sok földközi utast voltak kénytelenek visszahagyni. A magyarság zöme persze az úgynevezett Kaiser-hajókon (gyors-hajókon) jön s ebből nyilvánvaló, hogy még mindig

a módosabb emberekről van szó és nem azokról, akik itthon majd munkát fognak keresni.

A hajópénztárak letéti könyvében mutatkozó átlagcsökkenésnek csakis az az oka, hogy január-februárban kevés gyorshajójárat volt s aránylag csekélyebb volt a jobb módú magyar utasok száma a földközökön, de aki volt, az kétannyt költött a hajón, mint a lengyel, tót és rusznyák.

— A magyar visszavándorló épp oly gavallérosan utazik, mint a magyar kivándorló! Nem sajnálja a pénzt! — Ezt Storm úr, a Hamburg—Amerika vonal igazgatója mondotta nekünk.

Jól fölfogott zsebbeli érdekeik szempontjából őszintén sajnálhatják is a német társaságok a kivándorlás csökkenését, melynek fejében a visszavándorlás emelkedése nem nagy kárpótlás. Arra nincs reményük, hogy a visszavándorlás, ha a következő hónapokban talán növekszik is, megközelítse a november-decemberi mértéket. Minden valószínűség szerint nemsokára be fog következni a visszavándorlási mozgalom csökkenése.

De ez a számítás nem csálthatatlan s épp oly bajos a mozgalom sorsát előrelátni, mint nehéz volna jós-lásokba bocsájtkozni: vajjon nem kell-e a közel jövőben újabb kivándorlási hullám fölkerekedésétől tartani? Sokan hiszik, hogy az elnökválasztásig pangni fog a kivándorlási üzlet s majd csak azután, a jövő év tavaszán következnek új lendület. Mindezek találgatások. Egy bizonyos csupán s ez az, hogy a kivándorlás magamagát szabályozza és azokat a nagyrészt ismeretlen tényezőket, melyek erre a mozgalomra számbavehető befolyást gyakorolnak, sem az állam, sem a társadalom nem képes megmozdítani.

Szent Anna tava.

Mint egy nagy tál fenekén a víz, pihen Szent Anna tava, égbe nyuló hegyek aljába. Köröskörül fenyvesek koszorúzza hegyek. Járjatok be minden földet s szebb képet ennél nem találtok. Ugyan, ki gondolná, hogy ennek a gyönyörűsége tónak a helyén egykor, réges-régen, szörnyű magas hegy volt s hogy tetején büszke vár, amely kevélyeu nézett le a csíki meg a háromszéki falukra. De nem egymaga kevélykedett e vár Csík és Háromszék felett; átellenben, egy órányira, a ként lehelő, fojtós szagú Büdös-barlang felett is vár állott. Jaj, de rég lehetett! Nyoma sincs most e várnak. No de az emléke, szomorú emléke megmaradt mind a két várnak.

Két testvér lakott a két várban, mind a kettő kevély, gögös szertelen. Szívükben nem lakozott szeretet senki iránt. A föld népét sanyargatták, fosztogatták s egymást sem szerették. Mindig vetélkedtek, dicsekedtek: kinek van többje. Mind a két vár pincéjében kádokban, élére verve állt a tenger arany, ezüst.

Egyszer aztán, honnét, honnét nem, messze földről egy nagy úr jött látogatóba a büdösi vár urához. Hatlovas hintón jött. Na, ilyen hintót, ilyen hat lovat még nem látott a világ. Színarany volt annak a hintónak kereke, tengelye, rúdja; aranynyal, ezüsttel, gyémánttal volt kiverve a lovak szerszáma, s haj! a lovak tüze-sebbek voltak a sárkánynál. Hiszen nem is volt többet nyugodalma a büdösi vár urának, amint meglátta ezt a hintót, ezt a hat lovat. Mindjárt részegődött a vendégére, nem hagyta békében: adja el neki a hat lovat hintóstól, szerszámostól.

— Adok érette hat kád aranyat.

— Nem eladó, — mondotta a vendég.

— Rádásul a torjai uradalmat.

— Nem eladó!

— Megállj, — gondolta magában — azért mégis az enyém lesz.

Nagy vendégséget csapott, folyt a bor, akár az Olt vize s mikor a vendég virágos kedvre derült, a bűdösi vár ura elővette a kockajátékot. Arra számított, hogy majd a kockán elnyeri a lovakat hintóstól, szerszámostól. Hát jól számított, mert vele járt a szerencse. Elnyerte a vendégének mind a pénzét, s tetejébe a hat szép lovat, mindenestől. Ahogy aztán elbucuzott a vendég, első dolga volt, hogy meglátogassa a testvérét. Csak úgy repesett a szíve az örömtől, mikor eléállott a hatlovas hintó. Hej, de megirigyli majd ezt a testvére! Lehet aranya, ezüstje több mint ő neki, de ilyen hatlovas hintaja nincsen.

A testvére éppen ott ült a vár pitvarában, mikor bevágatott a hatlovas hintón. Szeme-szája elállt a csudálkozástól.

— No öcsém, van-e ilyen hat lovad? — kiáltott diadalmasan.

— Ilyen nincs — mondta az öcs — de lesz különb.

— De már azt szeretném látni!

— Hát még huszonnégy óra sem telik belé, meglátod!

Nagyot kacagott a bűdösi vár ura.

— Ennél különb! Én meg azt mondom, legyen a tied a váram s minden uradalmam, ha ennél különb hat lóval jössz hozzám.

— Nem is hatal, tizenkettővel!

A bűdösi vár ura föl sem ment az öcscséhez, csak meg akarta mutatni a lovait, hadd lepje el a sárga epe az öcscsét, — megfordult s haza vágatott, mint a sebes szél, még annál is sebesebben.

Egész nap tünődött az öcs, hogy honnét szerezzen különb tizenkét lovat. Hiába tünődött, hiába törte a fejét, nem tudta elgondolni, hogy hol találna nagyhirtelen olyan hat lovat, nem olyat, különbet s nem is hatot, tizenkettőt. Keservesen megbánta a hirtelenkedését. Hanem egyszerre csak mi jutott eszébe? Az jutott eszébe, hogy várába hozatja a vidék legszebb tizenkét leányát, azokat hintóba fogatja s úgy megy a bátyjához. Összeparancsolta a jobbágyait s küldte őket mindenfelé, ki hol a legszebb leányt tudja, hozza ide.

Egy fél nap sem telt belé, jöttek a jobbágyok s velök a leányok; voltak százan is, egyik szebb a másiknál, de a legszebb köztök egy Anna nevű volt. Ezt választotta először a vár ura. Aztán még tizenegyet melléje. S mikor ott külön, szép sorjában, a szín alól elhuzatta aranyos hintáját s elébe fogatta a tizenkét leányt.

Szegény leányok! Reszketve állottak a hintó előtt. Szemükből szakadt a köny mint a záporosó, feltekintettek az égre, onnét sóhajtottak segedelmet. Aztán az úr felugrott a bakra, kieresztette bakos ostorát, nagyot rittyentett, hogy csakúgy zengett, zúgott belé az erdő.

— Gyí előre, gyí!

A leányok támolyogva léptek előre, de meg sem tudták mozdítani a nehéz hintót.

Hej, szörnyű haragra gerjedt a hatalmas úr! Elévágott a rézcsapós ostorral, éppen Annára, aki legelőll állott. Patyolat fehér húsából kiserkedt a vér s jajsava felhatott a magas egekig.

— Gyí, Anna, gyí! — ordított az úr s másodsor is rávágott.

— Verjen meg az Egek Ura! — jajdult föl Anna. — Sülyedj a föld alá, ártatlanok megölő gyilkosa!

S im, abban a pillanatban elfeketedett az ég, villámolt, dörgött, ég-föld megindult, recsegtek-ropogtak a fák, a vár tornya ingadozni, hajladozni kezdett, aztán hirtelen összeomlott utána az egész vár s a föld sülyedt mind alább-alább, mignem egyszerre víz alá borult.

És halljatok csudát, mikor lecsendesült az ég haragja. A vár helyén egy gyönyörűséges tó pihent s a tóban tizenkét hattyú uszkált. Távol tőlük egy sárkány vergődött a tó forgatagában, erőlködött, hogy megfogja a tizenkét hattyút, de nem tudott kikerülni a forgatagból.

A tizenkét hattyú meg csak uszott, uszott szép csendesen, kiszállottak a tó partjára, ottan megrázkódtak s leányvá váltak ismét. Siettek haza mind a falujukba, csak Anna maradt ott. Kápolnát építtetett a tó partján s ebben a kápolnában töltötte az életét csendes imádkozással. És jöttek, zarándokoltak a népek mindenfelől a kis kápolnához, együtt imádkoztak a szent életű leánynyal, kit még életében szentnek nevezének, halála után pedig róla nevezték el a tavat Szent Anna tavának.

APRÓSÁGOK.

Az Urangyala jubileuma. A komárommegyei Udvardon legközelebb hatszázéves jubileumát ülik meg annak, hogy Róbert Károly idejében, Tamás esztergomi érsek alatt, az udvardi Szentmártonhalmán az ország főpásztorainak egy része tartományi zsinatot tartott, s ezen elrendelték, hogy napnyugtakor minden templomban húzzák meg a harangot Urangyalára. Az esti harangszó helylyel-közszel addig is szokásban volt, de kötelezővé az egész ország területén csak a zsinat határozata alapján vált. A nevezetes eseményt a Szentmártonhalom harangjai fölött levő kronosztikon így örökíti meg:

*Itt zengett a harang eLső üDVözLele nékeD
Szüz Anya! nyILt háLát
Hunnla bérCei közt.*

A kronosztikon betűi határozottan az 1309. évet jelölik meg a zsinat idejéül, mindazáltal a történeti kutatás nevében Kollányi Ferenc jaáki apát azt is lehetségesnek tartja, s ezt a történeti eseményekkel igazolni is tudja, hogy a zsinat 1307-ben történt. A két évnvi különbség azonban mitem von le az ünnep jelentőségéből. Az Urangyala magyar eredete így is kétségen fölül áll. XXII. János pápa 1327-ben csak a meglevő szokásokhoz alkalmazkodott, midön az esti Urangyalát külön bullában a külföldre is elrendelte. A reggeli harangszót 1368-ban a lavauxi zsinat hozta be, viszont a déli Urangyala ismét magyar emlékezhez fűződik, tudniillik Nándorfehérvár bevételének, Hunyadi és Kapisztrán fényes győzelmének hírére rendelte el 1456-ban III. Callixt pápa. Az udvardi jubileum fővédőségét Vaszary Kolos biboros hercegprimás vállalta el, a védői kar pedig az összes püspököket egyesíti magában.

Ritka ősemlős lelet. A barsvármegyei Újlóton Somogyi Aladár tanító a község mellett lévő kőbányában ritka csontokra bukkant. Egy órszarvú rég kihalt fajtajának koponyáját s egyéb csontjait találta meg, amiket a budapesti földtani intézet múzeumának ajándékozott. A hatalmas koponyacsontot átvette iglói Szontágh Tamás, a földtani intézet helyettes igazgatója. A csontok fehéres színűek és meglehetősen ép állapotban maradtak meg a csillámos homokkőben. A geológusok véleménye szerint a ritka csontok a fiatal harmadkori időszakból származnak, az úgynevezett plocén-korszakból, amelynek végefelé a hazánkat egykor borító tengervíz már eltűnőfélben volt s az Alföldet szegélyező dombvonulatokon hatalmas állatok tanyáztak. A rinoceros is ezek között volt s most feltalált csontjai legalább is százötvenezer esztendő óta heverték a homokkő szilárdult rétegeiben.

Az ügyész és a tolvaj. Nem mindennapi jelenet játszódott le a minap az egyik berlini bíróság előtt.

A bíróság négy fiatal suhancot tolvajlás bűntette miatt börtönre ítelt. Hármajuk belenyugodott az ítéletbe. A negyedik elítélt azonban egy merész ugrással átvette magát a korláton, mely a hallgatóság padsorai előtt van és egy szempillantás alatt elvegyült a tárgyalásról szerteváló közönség tömegében. Az ügyész talárban vetette magát a szökevény után s a törvényszéki épület előtti téren elcsípte és átadta a rendőröknek.

Hármas nász a szultán palotájában. Konstantinápolyból jelentik, hogy a szultán ez évben egyszerre három leányát juttatja főkötő alá. Mindegyik esküvő költsége 25 ezer török fontra (500 ezer koronára) van előirányozva s csak a házassági tanúk 500 font (10 ezer korona) értékű ajándékot kapnak személyenkint. A seik-ül-izlam, aki a párokat összeadja, minden esküvő után 1000 font (20,000 korona) esketési díjban részesül.

Gyümölcssevés. A gyümölcsök táplálóanyag-tartalma elég nagy és emészthetősége is kedvező. A tápláló-értéket tekintve, az aszalt gyümölcsök, dió és mogyoró kiváló figyelmet érdemelnek. De a többi gyümölcs is alkalmas cukortartalmánál fogva arra, hogy az ember enerziaszükségletét részben vagy egészen kielégítse. Ezért helytelen az a nálunk nagyon elterjedt szokás, hogy a gyümölcsöt az ebéd vagy vacsora végén csak ráadásul adják, amikor már a gyomor amúgy is tele van más táplálékkal. Ilyenkor természetesen a gyümölcs

táplálóértéke nem érvényesül. Osszuk be a gyümölcsöt napi ételrendünk keretébe úgy, hogy az ne csak higiéniai jó hatását, de tápláló értékét is érvényesíthesse. Együnk gyümölcsöt reggelihez, délelőtt és délután, ha munkaközben kissé megéhezünk. Hiszen a gyümölcsök nagyobb része amúgy is energiát ad a munkához. Amerikában, Angliában és Európa művelt államaiban egyre nagyobb tért hódít az a szokás, hogy a reggelit friss vagy befőzött gyümölcsrel kezdik meg és napközben is gyakran esznek gyümölcsöt. Ha pedig így a gyümölcsrel éhségünket csökkentjük, annyival kevesebb húrra és kenyérrre van szükségünk; ekkor a gyümölcssevés gazdaságos és egészséges is.

KÉPÜNKHÖZ.

Az éjszaka. Az éjszaka a nyugalom, az álom ideje. A napi fáradtság után lélek és test egyaránt megköveteli a pihenést. Az örök kifürkészhetlenség tudós bűvárai sokféleképpen fejtegetik, magyarázgatják az éjszaka vonatkozásait az emberi lélekre. A görög tudósok azt állították, hogy az emberi testből, míg az a fáradalmait az alvás ideje alatt kipihen, elszáll a lélek, azért nincs meg az agyban az öntudat, vagyis éjjeli álmában elkövetett cselekedeteire a fölébredt ember nem emlékezik.

Annyi bizonyos és kétségtelen, hogy a *nappal* emberének és az *éjszaka* emberének lélektani különbözősége egy ugyanazon egyénnél is fönnforog. Amit *nappal* elkövetünk, valószínű, hogy az *éjszaka* pihenő agyának akaraterejével nem követjük volna el. Írók-, festők-, szobrászoknak minden nemzet fiainál kedvenc tárgya volt minden időben az *éjszaka* jelképezése. Mai remek szoborképünkön is az éjszakához fűződő gondolatok öltenek testet. Az alvó egyént az Álom istennője palástjával takarja, — az emberi szenvedelmek pajkos istennője azonban szerelmes pillantásával édesíti meg az emberi álmot...

Az álom költészetének remeke a magyar irodalomnak Várad Antal „Iskarioth” című drámájában foglaltatik.

Iskariothi Judás eladván názareti Jézust harminc ezüst pénzért, tette elkövetése után elpihen. A föltámadásról álmodik s ezt mondja:

„Föltámadás!” — e szörnyű gondolatról álmodám
— — — Csönd volt a nagyvilágon,
Oly halotti rémséges hallgatás,
Miként a teremtés hajnalán
Az Alkotó „Legyen” szava előtt vala...

Az éjszaka.

Szerkesztői üzenetek.

Kiss József Csopak. Sorsjegyei nem nyertek.

Határ Károly. A lapot részére nem szüntettük be, hanem az a postán elveszett. A két hiányzó lapot elküldtük.

L. J. Jelentkezzék az alispánnál.

B. H. A kérdézet dolgot a Gazdasági rovatban közöljük.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárocsarnokban.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete jelentése 1908. június 3.

Budapesti Központi Vásárocsarnok árai.

Husneműek: marhahus 1'24—1'40 K., helybeli borjúhús 1'08—1'24 K., sertéshús 1'44—1'46 K., szalonna füstölt 1'28—1'40 K., szalonna, olvasztani való 1'20—1'30 K., hárj 1'36—1'40 K., sertésszir 1'40—1'44 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 1'40—1'60 K., hazai sonka 1'80—2—K. szalámi 3'20—3'60 K.

Baromfifélék: ———— K., rántani való csirke 1'60—3'20 K., sütni való csirke 3'20—4—K., kacsa, hizott 14'—20—K., lud, hizott 14'—20—K., pulyka, hizott ———— K. páronkint. Vágott hizott liba 1'30—1'50 K., vágott hizott kappan, kacsa és pulyka 1'20—1'60 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Arak métermázsánként értendők). Buza 23'—23'05 K. Rózsa 20.—K-tól 19'80 K-ig. Árpa 12'80 K-tól — K-ig, jobb minőségű K-tól — K-ig. Zab 14'55—14'70 K. Tengeri 13'10—13'40 K.

Teavaj: (centrifugált) 2'80—3'10 K., főzővaj 1'80—2'20 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 30—40 fillér.

Tojás: bácskai 77.—78—K., erdélyi apróbb áru ———— K. ládánként (1440 drb). Apadt ———— K., meszes ———— K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonárú) sárga 4'60—6—K., rózsás új 5'—6—K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt ———— K., mm.-ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7
K.	33'60	33'20	32'80	32'20	31'80	31'40	30'60	29'40

Takarmányvásár. Réti széna 6'40—9—, muhar 8'20—9'80 zsup-szalma 6'40—6'60, alomszalma 4'—5—.

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:
zsitvabesenyői Rubinek Gyula,
az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

== A „Független Ujság”-ra fizessünk elő mielőbb, hogy a lap szétküldésében akadály ne legyen.

Magyar gyártmány

Delejes (mágneses) acél 3 évi jótállással.
A magyar munkás öröme, a magyar kaszakovácsok érdeme és az acéllipar diadala a

„Tulipán” védjegyű kasza.

Nincs hozzá hasonlítható sem jóságában, sem könnyedségben, sem ruganyosságában a kerek nagy világon. — Tegyük egy próbarendelést és adjuk kézzől-kézre ezen értékes szerszámot, melyben minden kaszáknak gyönyörűsége telik. Végre egy tökéletes, a legkényesebb igénynek is megfelelő kasza! A „Tulipán”-jegyű kaszával napokig lehet egyszeri ka'apálással kaszálni. Naponkint 2—3-szori fenés elegendő Minden „Tulipán”-jegyű kaszáért jótállás vállalatik s meg nem felelő díjmentesen lesz új kaszával kicserélve. A „Tulipán”-jegyű kasza kipróbálva, kikalapálva lesz elszállítva! — A „Tulipán”-kasza táblája vékony, repke, könnyű, a háta erős és az orma rendes kaszás ember kezéhez van állítva, nem kell kovácskézre adni, munkára kész! Árjegyzéket ezen hirneves kaszákrol ingyen és bérmentve küld: **Sohr „Tulipán”-kasza szállítási telepe Somogy-Szill 85.**

Mindenkéi kérjen árjegyzéket egy levelezőlapon.

Öntözd a virágot, mert elszárad,
Védd a magyar ipart, majd feltámad!
Pártoljuk és terjeszszük hazánk iparát!

Kühne E. hazánk legrégibb mezőgazdasági :: gépgyára :: :: **Mosonban**

elismert gondos kivitelben szállit: mindennemű egysoros kapálóeszközöket,

Columbia kultivátorokat, Herrmann-kapálókat, Laass-rendszerű többsoros kapológépeket, Burgonyamivelőgépeket, Szénagereblyéket, „Osborne” kéveköttő- és marokrakó arató- és fűkaszaló-gépeket.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a. Fiókraktárak: Debreczen és Temesvár.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti

gyapju-aukceziókra

melyek idei első sorozata folyó évi július hó 15-én
veszi kezdetét.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat
Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapju-
küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban ré-
szesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál:

**Magyar Általános
Hitelbank**

Aruosztály — Gyapjuárverések
Nádor utca 12. sz.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocinkografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb.
utján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photoithogra-
fiailag legszebben, legolcsóbban sokszorosítottak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900.	Biztosítéki alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	-----	1.970.340.— kor.
Tartalékok	-----	764.760.16 kor.
	Összesen	2.735.104.16 kor.

1901. évi fölösleg	90.849.— kor.
1902. évi fölösleg	59.782.28 kor.
1903. évi fölösleg	109.331.73 kor.
1904. évi fölösleg	72.438.23 kor.
1905. évi fölösleg	61.730.60 kor.
1906. évi fölösleg	39.243.65 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módozatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegétől úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzletfeleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyezett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

A „FÜGGETLEN UJSÁG“-ban megjelent
képek lemezeit (kliséket) olcsón
kölsön adja, esetleg eladja a
„FÜGGETLEN UJSÁG“ kiadóhivatala, BUDA-
PEST, IX. KERÜLET, ÜLLŐI-UT 25. SZÁM.

Legjobb és legolcsóbb

gazdasági takaréktűzhely

Munkácsy-féle szabad. és a nm. földmivelés-
ügyi ministerium által 600 koronás első díjjal
kitüntetett takaréktűzhely. Megrendelhető

Lossinszky Imre

okl. gépészmérnök műszaki irodája

Budapest, V., Lipót-körut 7. sz.

Hirdetések felvételnek a kiadó-
hivatalban Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Alfa-Separator
Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Ujdonság! Az 1908. évi mintájú Alfa-
Separatorok a jelenkor legökéletesebb
főlözögépei. Nagy és kiváló munkabírás
mellett bámulatos könnyen járnak.

**Több mint 500,000 Alfa Laval
Separator az egész világon.**